YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

2 päivänä heinäkuuta 2009 *

Asiassa C-343/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Corte d'appello di Torino (Italia) on esittänyt 6.7.2007 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 25.7.2007, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Bavaria NV ja

Bavaria Italia Srl

vastaan

Bayerischer Brauerbund eV,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), E. Juhász ja J. Malenovský,

julkisasiamies: J. Mazák,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.9.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Bavaria NV ja Bavaria Italia Srl, edustajinaan advocaat G. van der Wal, advocaat F. van Schaik, avvocato M. Sterpi ja avvocato L. Ghedina,

– Bayerischer Brauerbund eV, edustajanaan Rechtsanwalt R. Knaak, avvocato L. Ubertazzi ja avvocato B. Ubertazzi,

– Italian hallitus, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato W. Ferrante,

– Tšekin hallitus, asiamiehenään M. Smolek,

– Saksan hallitus, asiamiehinään M. Lumma ja J. Kemper,

– Kreikan hallitus, asiamiehinään V. Kontolaimos ja I. Chalkias,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään C. M. Wissels ja M. de Grave,

– Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään F. Florindo Gijón, A. Lo Monaco ja Z. Kupčová,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään C. Cattabriga ja B. Doherty,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.12.2008 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 17 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesta maantieteellisten merkintöjen ja alkuperäisnimitysten rekisteröinnistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 1107/96 liitteen täydentämisestä 28.6.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1347/2001 (EYVL L 182, s. 3) ja maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14.7.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 (EYVL L 208, s. 1) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Bayerischer Brauerbund eV (jäljempänä Bayerischer Brauerbund) ja toisaalta Bavaria NV (jäljempänä Bavaria) ja Bavaria Italia Srl (jäljempänä Bavaria Italia) ja jossa on kyse viimeksi mainittujen oikeudesta käyttää tiettyjä tavaramerkkejä, jotka sisältävät sanan ”Bavaria”, suhteessa alkuperää koskevaan maantieteelliseen merkintään ”Bayerisches Bier”.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksen N:o 2081/92 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa säädetään perustamissopimuksen liitteessä II tarkoitettujen elintarvikkeeksi tarkoitettujen maataloustuotteiden ja tämän asetuksen liitteessä I

tarkoitettujen elintarvikkeiden sekä tämän asetuksen liitteessä II tarkoitettujen maataloustuotteiden alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen suojasta.

Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta viinialan tuotteisiin tai alkoholipitoisiin juomiin.

Liite I voidaan muuttaa 15 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.”

4 Asetuksen N:o 2081/92 2 artiklan 2 kohdassa määritellään suojattu alkuperänimitys ja suojattu maantieteellinen merkintä seuraavalla tavalla:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

a) ’alkuperänimityksellä’ alueen, määrätyn paikan tai erityistapauksissa maan nimeä, jota käytetään nimeämään maataloustuotetta tai elintarviketta,

– joka on peräisin kyseiseltä alueelta, kyseisestä määrätystä paikasta tai kyseisestä maasta

ja

– jonka laatu tai ominaisuudet ovat olennaisesti tai yksinomaisesti maantieteellisen ympäristön, joka käsittää sen luonnon ja inhimilliset tekijät, ansiota ja jonka tuotanto, jalostus ja käsittely tapahtuu rajatulla maantieteellisellä alueella;

b) ’maantieteellisellä merkinnällä’ alueen, määrätyn paikan tai erityistapauksissa maan nimeä, jota käytetään nimeämään maataloustuotetta tai elintarviketta,

– joka on peräisin kyseiseltä alueelta, kyseisestä määrätystä paikasta tai kyseisestä maasta

ja

– jolla on määrätty laatu, maine tai muita ominaisuuksia, jotka liittyvät tähän maantieteelliseen alkuperään, ja jonka tuotanto ja/tai jalostus ja/tai käsittely tapahtuu tietyllä maantieteellisellä alueella.”

5 Asetuksen N:o 2081/92 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Nimityksiä, joista on tullut yleisnimiä, ei voi rekisteröidä.

Tässä asetuksessa ’nimityksellä, josta on tullut yleisnimi’, tarkoitetaan maataloustuotteen tai elintarvikkeen nimeä, josta on tullut maataloustuotteen tai elintarvikkeen yleinen nimi, vaikka se viittaakin paikkaan tai alueeseen, jossa tämä maataloustuote tai elintarvike on alun perin tuotettu tai jossa sitä on pidetty kaupan.

Sen määrittämiseksi, onko nimestä tullut yleisnimi, on otettava huomioon kaikki tekijät, ja erityisesti:

– tilanne jäsenvaltiossa, josta nimi on peräisin, ja alueilla, joilla tuotetta käytetään;

– tilanne muissa jäsenvaltioissa;

– asiaa koskeva kansallinen lainsäädäntö tai yhteisön lainsäädäntö.

Jos rekisteröintihakemus hylätään 6 ja 7 artiklassa määriteltyä menettelyä noudattaen sen vuoksi, että nimestä on tullut yleisnimi, komissio julkaisee tätä koskevan päätöksen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

2. Nimeä ei saa rekisteröidä alkuperänimitykseksi tai maantieteelliseksi merkinnäksi, jos se on ristiriidassa kasvilajikkeen tai eläinlajin nimen kanssa ja on sen vuoksi omiaan johtamaan yleisön harhaan tuotteen oikean alkuperän osalta.

3. Ennen tämän asetuksen voimaantuloa neuvosto laatii ja julkaisee määräenemmistöllä komission ehdotuksesta Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä ohjeellisen esimerkkiluettelon sellaisista maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden nimistä, jotka kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan ja joita pidetään 1 kohdan mukaisina yleisniminä ja joita ei sen vuoksi voida rekisteröidä tämän asetuksen perusteella."

6 Asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Rekisteröidyt nimitykset on suojattu:

a) suoralta tai välilliseltä rekisteröidyn nimityksen kaupalliselta käytöltä tuotteissa, joita rekisteröinti ei koske, siinä määrin kuin tuotteet ovat verrattavissa tällä nimityksellä rekisteröityihin tuotteisiin tai siinä määrin kuin nimityksen käytöllä voi hyötyä suojatun nimityksen maineesta;

b) väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka tuotteen oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimi on käännetty tai siihen on liitetty ilmaisu kuten 'laatu', 'tyyppi', 'menetelmä', 'tuotettu kuten', 'jäljitelmä' tai muu samankaltainen ilmaisu;

c) muilta vääriltä tai harhaanjohtavilta merkinnöiltä mitä tulee tuotteen lähtöpaikkaan, alkuperään, tuotteen laatuun tai olennaisiin ominaisuuksiin, jotka on merkitty sisä- tai ulkopakkaukseen, mainoksiin tai tuotetta koskeviin asiakirjoihin, sekä tuotteen pakkaamiseen tavalla, joka on omiaan antamaan väärän kuvan tuotteen alkuperästä;

d) muilta käytännöiltä, jotka saattaisivat johtaa yleisöä harhaan tuotteen todellisen alkuperän suhteen.

Jos rekisteröityyn nimitykseen sisältyy siihen kuuluvana maataloustuotteen tai elintarvikkeen nimi, jota pidetään yleisnimenä, tämän yleisnimen käytön vastaavissa tuotteissa tai elintarvikkeissa ei katsota olevan ristiriidassa 1 kohdan a ja b alakohdan kanssa.

– –

3. Suojatuista nimityksistä ei saa tulla yleisnimiä.”

7 Asetuksen N:o 2081/92 14 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos alkuperänimitys tai maantieteellinen merkintä on rekisteröity tämän asetuksen mukaisesti, jotakin 13 artiklassa tarkoitettua tapausta edustavan ja samaa tuotetyyppiä koskevan tavaramerkin rekisteröintihakemus on hylättävä, jos tavaramerkin rekisteröintihakemus on jätetty 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun julkaisupäivän jälkeen.

Tavaramerkit, jotka on rekisteröity vastoin ensimmäistä alakohtaa, on julistettava mitättömiksi.

Tätä kohtaa sovelletaan myös silloin, kun tavaramerkin rekisteröintihakemus on jätetty ennen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua rekisteröintihakemuksen julkaisupäivää, jos julkaiseminen on tapahtunut ennen kuin tavaramerkki on rekisteröity.

2. Sillä edellytyksellä, että yhteisön oikeutta noudatetaan, 13 artiklassa tarkoitettua tapausta edustavan tavaramerkin, joka on rekisteröity hyvässä uskossa ennen alkuperänimityksen tai maantieteellisen merkinnän rekisteröintihakemuksen jättämistä, käyttöä saa jatkaa alkuperänimityksen tai maantieteellisen merkinnän rekisteröinnistä huolimatta, jos jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä 21 päivänä joulukuuta 1988 annetun neuvoston direktiivin 89/104/ETY 3 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdassa ja 12 artiklan 2 kohdan b alakohdassa vastaavasti säädettyjä tavaramerkin mitättömyysperusteita tai menettämisperusteita ei ole.

3. Alkuperänimitystä tai maantieteellistä merkintää ei saa rekisteröidä, jos tavaramerkin maineen ja kuuluisuuden sekä sen ajan pituuden, jonka sitä on käytetty, perusteella rekisteröinti saattaisi johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen tunnistamisessa.”

8 Asetuksen N:o 2081/92 17 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaan tulosta jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle nimet, joilla on oikeudellinen suoja, tai jäsenvaltioissa, joissa suojajärjestelmää ei ole, käytössä vakiintuneet nimitykset, jotka ne haluavat rekisteröidä tämän asetuksen mukaisesti.

2. Komissio rekisteröi 1 kohdassa tarkoitetut 2 ja 4 artiklan mukaiset nimitykset 15 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Edellä olevaa 7 artiklaa ei sovelleta. Yleisnimiä ei kuitenkaan rekisteröidä.

3. Jäsenvaltiot voivat säilyttää kansallisen suojan 1 artiklan mukaisesti ilmoitetuille nimityksille, kunnes päätös niiden rekisteröinnistä on tehty.”

9 Asetuksen N:o 2081/92 liitteessä I todetaan seuraavaa:

”Edellä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut elintarvikkeet

– Oluet

– – –”

10 Asetuksen N:o 1347/2001 1 artiklalla nimitys ”Bayerisches Bier” rekisteröitiin suojattuna maantieteellisenä merkintänä.

11 Kyseisen asetuksen viidessä ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(1) Asetuksen (ETY) N:o 2081/92 17 artiklan mukaisesti Saksan ilmoittamasta nimityksestä on pyydetty lisätietoja sen varmistamiseksi, että kyseinen nimitys on mainitun asetuksen 2 ja 4 artiklan mukainen. Lisätietojen tarkastelun tuloksena voidaan todeta, että kyseinen nimitys on mainittujen artiklojen mukainen. Sen vuoksi nimitys on tarpeen rekisteröidä ja lisätä komission asetuksen (EY) N:o 1107/96 – – liitteeseen,

(2) Saksan viranomaisten ilmoitettua hakemuksesta, joka koskee nimityksen ’Bayerisches Bier’ rekisteröintiä suojattuna maantieteellisenä merkintänä, Alankomaiden ja Tanskan viranomaiset ilmoittivat komissiolle olu[tta varten] käytettyjen tavaramerkkien olemassaolosta, mainittu nimitys mukaan luettuna.

(3) Toimitettujen tietojen perusteella voidaan todeta ’Bavaria’-tavaramerkin olemassaolo sekä sen asianmukaisuus. Saatavilla olevien tietojen nojalla katsottiin lisäksi, että nimityksen ’Bayerisches Bier’ rekisteröinti ei ole omiaan johtamaan kuluttajaa harhaan tuotteen tunnistamisessa. Näin ollen maantieteellinen merkintä ’Bayerisches Bier’ ja tavaramerkki ’Bavaria’ eivät ole asetuksen (ETY) N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa.

(4) Tiettyjä tavaramerkkejä kuten alankomaalaista ’Bavaria’-tavaramerkkiä ja tanskalaista ’Høker Bajer’ -tavaramerkkiä voidaan käyttää edelleen huolimatta maantieteellisen merkinnän ’Bayerisches Bier’ rekisteröinnistä, edellyttäen, että ne täyttävät asetuksen 2081/92 14 artiklan 2 kohdassa säädetyt vaatimukset.

(5) Asetuksen (ETY) N:o 2081/92 3 artiklan mukaan nimityksen rekisteröinnin estävä yleisnimen luonne on arvioitava ottaen huomioon koko yhteisön tilanne. Vaikka kyseessä olevassa tapauksessa on osoituksia siitä, että ilmaisuista 'bajersk' ja 'bajer', jotka ovat tanskankielisiä käännöksiä nimitykselle 'Bayerisches', on tulossa ilmaisun 'olut' rinnakkaisilmaisu eli siis yleisnimi, nimityksellä 'Bayerisches' tai sen käännöksillä ei ole osoitettu olevan yleisnimen luonnetta muissa kielissä ja muissa jäsenvaltioissa."

12 Asetuksen N:o 2081/92 muuttamisesta 8.4.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 692/2003 (EUVL L 99, s. 1) 13 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"Asetuksen (ETY) N:o 2081/92 17 artiklassa säädetyssä yksinkertaistetussa menettelyssä, jonka tarkoituksena on jäsenvaltioissa suojattujen tai yleisesti tunnustettujen olemassa olevien nimitysten rekisteröiminen, ei säädetä väiteoikeudesta. Oikeusvarmuuteen ja avoimuuteen liittyvistä syistä tämä säännös on syytä kumota. Johdonmukaisuuden vuoksi myös asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa kyseisen säännöksen mukaisesti rekisteröidyille nimityksille säädetty viiden vuoden siirtymäaika olisi poistettava, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun siirtymäajan umpeutumista edellä mainitun 17 artiklan mukaisesti rekisteröityjen nimitysten osalta."

13 Asetuksen N:o 692/2003 1 artiklan 15 alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Kumotaan 13 artiklan 2 kohta ja 17 artikla. Näiden artiklojen säännösten soveltamista jatketaan kuitenkin rekisteröityjen nimitysten ja sellaisten nimitysten osalta, joiden rekisteröintiä on pyydetty 17 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti ennen tämän asetuksen voimaantuloa."

14 Jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä 21.12.1988 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 89/104/ETY (EYVL 1989, L 40, s. 1) 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Seuraavia merkkejä ei saa rekisteröidä tai, jos ne on rekisteröity, ne on julistettava mitättömiksi:

– –

c) yksinomaan sellaisista merkeistä tai merkinnöistä muodostuvat tavaramerkit, jotka voivat elinkeinotoiminnassa osoittaa tavaroiden tai palvelujen lajia, laatua, määrää, käyttötarkoitusta, arvoa tai maantieteellistä alkuperää, tavaroiden valmistusajankohtaa tai palvelujen suoritusajankohtaa taikka muita tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksia;

– –

g) tavaramerkit, jotka ovat omiaan johtamaan yleisöä harhaan esimerkiksi tavaroiden tai palvelujen luonteen, laadun tai maantieteellisen alkuperän suhteen;

– –”

15 Ensimmäisen direktiivin 89/104 12 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tavaramerkki on julistettava menetetyksi myös, jos sen rekisteröintipäivän jälkeen:

– –

b) se on käytön seurauksena, kun tavaramerkin haltija tai hänen suostumuksellaan joku muu on käyttänyt tavaramerkkiä, tullut harhaanjohtavaksi, erityisesti tavaroiden tai palvelujen lajin, laadun tai maantieteellisen alkuperän osalta, niissä tavaroissa tai palveluissa, joita varten se on rekisteröity.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

16 Bayerischer Brauerbund on saksalainen yhdistys, jonka tarkoituksena on baijerilaisten panimoiden yhteisten etujen suojaaminen. Amstgericht Münchenin todistuksen mukaan kyseisen yhdistyksen säännöt on hyväksytty 7.12.1917. Vuonna 1968 Bayerischer Brauerbund tuli kansainvälisten yhteisömerkkien Bayrisch Bier ja Bayrisches Bier haltijaksi.

17 Bavaria on alankomaalainen oluentuottajayhtiö, joka toimii kansainvälisillä markkinoilla. Tämä yhtiö, jonka aiempi nimi oli ”Firma Gebroeders Swinkels”, aloitti sanan ”Bavaria” käyttämisen vuonna 1925 ja liitti sen nimeensä vuonna 1930. Bavaria on ollut ja on edelleen useiden sellaisten rekisteröityjen tavaramerkien ja kuvioiden haltija,

joissa esiintyy sana ”Bavaria”. Rekisteröintejä on tehty vuosina 1947, 1971, 1982, 1991, 1992 ja 1995. Joitakin rekisteröintejä on uudistettu. Bavaria Italia kuuluu Bavaria-konserniin.

18 Nimityksestä ”Bayerisches Bier” on tehty lähtöisyysmerkintöjen, alkuperänimitysten ja muiden maantieteellisten nimitysten suojelemista koskevia kahdenvälisiä sopimuksia yhtäältä Saksan liittotasavallan ja toisaalta Ranskan tasavallan (1961), Italian tasavallan (1963), Helleenien tasavallan (1964), Sveitsin valaliiton (1967) ja Espanjan kuningaskunnan (1970) kanssa.

19 Bayerischer Brauerbund teki 28.9.1993 yhteisymmärryksessä Münchener Brauereien eV:n ja Verband Bayerischer Ausfuhrbrauereien eV:n kanssa Saksan hallitukselle hakemuksen rekisteröimisestä suojattuna maantieteellisenä merkintänä asetuksen N:o 2081/92 17 artiklan 1 kohdan, jossa säädetään niin sanotusta yksinkertaistetusta menettelystä, nojalla.

20 Saksan hallitus toimitti 20.1.1994 kyseisen asetuksen 17 artiklan kohdan nojalla komissiolle hakemuksen suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” rekisteröimisestä.

21 Komission ja Saksan viranomaisten välillä käytiin vilkasta tietojenvaihtoa asiakirjavihkon täydentämiseksi, ja asiakirjavihko katsottiin täydelliseksi 20.5.1997.

22 Lopullinen eritelmä toimitettiin komissiolle 28.3.2000 päivätyssä kirjeessä, ja eritelmän ulkopuolelle jätettiin viisi olutlajiketta, jotka alun perin olivat sen suojatun maantieteellisen merkinnän kattamia, jota rekisteröintihakemus koskee, sillä perusteella, että nämä lajikkeet eivät olleet eritelmässä esitetyn kuvauksen mukaisia.

23 Koska komissio piti hakemusta perusteltuna, se teki 5.5.2000 maantieteellisiä merkintöjä ja alkuperänimityksiä käsittelevälle sääntelykomitealle (jäljempänä komitea) ehdotuksen asetukseksi, jolla oli tarkoitus rekisteröidä ”Bayerisches Bier” suojattuna maantieteellisenä merkintänä.

24 Useat jäsenvaltiot ovat vastustaneet rekisteröintiä. Komiteassa käydyt keskustelut koskivat kahta kysymystä eli kysymystä siitä, onko olemassa tavaramerkkejä, joissa on mukana myös ilmaisu ”Bayerisches Bier” tai sen käännöksiä, ja kysymystä siitä, oliko ilmaisusta ”Bayerisches” tai sen käännöksistä tullut yleisnimi.

25 Tarkasteltuaan esitettyjä kysymyksiä (mitä ennen oli jopa suoritettu virallinen kysely kaikissa jäsenvaltioissa jälkimmäisen kysymyksen osalta) komissio katsoi, että perustelut, jotka oli esitetty sitä vastaan, että suojattu maantieteellinen merkintä ”Bayerisches Bier” rekisteröidään, eivät olleet perusteltuja. Niinpä komitealle tehtiin toinen ehdotus asetukseksi 30.3.2001. Komitea ei kuitenkaan antanut lausuntoa, koska asetuksen N:o 2081/92 15 artiklan toisen kohdan mukaista enemmistöä ei ollut saavutettu.

26 Koska komitea ei näin ollen antanut lausuntoa asetetussa määräajassa, komissio muutti ehdotuksensa ehdotukseksi neuvoston asetukseksi. Neuvosto antoi tällöin asetuksen N:o 1347/2001, jolla ”Bayerischer Bier” rekisteröidään suojattuna maantieteellisenä merkintänä.

27 Bavaria ja Bavaria Italia eivät ole nostaneet kannetta asetuksesta N:o 1347/2001.

28 Haastehakemuksella, joka jätettiin 27.9.2004 Tribunale di Torinoon, Bayerischer Brauerbund muissa jäsenvaltioissa suoritettujen vastaavien toimien mukaisesti vaati, että Bavariaa ja Bavaria Italiaa kielletään käyttämässä tämän tuomion 17 kohdassa mainittujen tavaramerkkien italialaista versiota, sen jälkeen, kun ne on tähän liittyen todettu mitättömiksi tai menetetyiksi sillä perusteella, että ne ovat ristiriidassa suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” kanssa asetuksen N:o 2081/92 13 ja 14

artiklassa tarkoitetulla tavalla, tai ainakin sen vuoksi, että koska kyse on alankomaalaisesta oluesta, näihin tavaramerkkeihin sisältyy maantieteellinen merkintä, joka on yleisnimi ja harhaanjohtava.

29 Koska Tribunale di Torino hyväksyi 30.11.2006 antamallaan tuomiolla Bayerischer Brauerbundin vaatimuksen osittain, Bavaria ja Bavaria Italia hakivat muutosta tähän tuomioon.

30 Corte d'appello di Torino on tässä yhteydessä päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko – – asetus N:o 1347/2001 pätemätön, mahdollisesti myös siten, että pätemättömyys johtuu muiden säädösten pätemättömyydestä, seuraavin perustein:

Yleisten periaatteiden loukkaaminen

– sillä perusteella, että asetuksen – – N:o 2081/92 1 artiklan 1 kohta ja liite I ovat pätemättömiä siltä osin kuin niissä sallitaan 'oluiden' maantieteellisten merkintöjen rekisteröiminen siitä huolimatta, että olut on alkoholijuoma, joka on (virheellisesti) mainittu kyseisessä liitteessä I edellä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen elintarvikkeiden joukossa, vaikka se ei kuulu EY:n perustamissopimuksen liitteessä I sekä EY 32 artiklassa (aikaisemmin EY:n perustamissopimuksen 38 artikla) ja EY 37 artiklassa (aikaisemmin EY:n perustamissopimuksen 43 artikla), joihin neuvosto on perustanut oman toimivaltansa antaessaan asetuksen – – 2081/1992, mainittuihin 'elintarvikkeisiin'

– sillä perusteella, että asetuksen – – N:o 2081/92 17 artikla on pätemätön siltä osin kuin siinä säädetään nopeutetusta rekisteröintimenettelystä, joka on omiaan rajoittamaan ja loukkaamaan merkittävällä tavalla asianomaisten oikeussubjektien oikeuksia, koska siinä ei anneta väiteoikeutta, millä loukataan selvästi avoimuuden ja oikeusvarmuuden periaatteita, mikä tulee esiin erityisesti sekä siinä, että suojatun maantieteellisen merkinnän 'Bayerisches Bier' rekisteröintimenettely oli monimutkainen, sillä se kesti yli seitsemän vuotta vuodesta 1994 vuoteen 2001, että siinä, että tämä tunnustetaan nimenomaisesti asetuksen – – N:o 692/2003, jonka 1 artiklan 15 alakohdalla on edellä mainituista syistä kumottu asetuksen – – N:o 2081/92 17 artikla, 13 perustelukappaleessa.

Muodollisten edellytysten täyttymättä jääminen

– sillä perusteella, että merkintä 'Bayerisches Bier' ei täytä asetuksen – – N:o 2081/92 17 artiklassa asetettuja edellytyksiä sille, että se voitaisiin hyväksyä rekisteröitäväksi kyseisessä artiklassa säädetyn yksinkertaistetun menettelyn mukaisesti, koska silloin, kun tästä merkinnästä esitettiin rekisteröintihakemus, sillä ei ollut Saksassa 'oikeudellista suojaa' eikä se ollut 'käytössä vakiintunut'

– sillä perusteella, että Saksan hallitus ennen rekisteröintihakemuksen esittämistä komissiolle sen enempää kuin komissio itsekään hakemuksen vastaanottamisen jälkeen eivät ole tutkineet asianmukaisesti merkinnän 'Bayerisches Bier' rekisteröimisen edellytysten täyttymistä, toisin kuin on edellytetty yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä (asia C-269/99, Carl Kühne ym., tuomio 6.12.2001 [Kok., s. I-9517])

– sillä perusteella, että Saksan hallitus ei esittänyt merkintää 'Bayerisches Bier' koskevaa rekisteröintihakemusta ajoissa asetuksen – – N:o 2081/92 17 artiklan 1 kohdassa säädetyn mukaisesti (kuuden kuukauden kuluessa kyseisen asetuksen voimaantulosta eli päivämäärästä 24.7.1993), sillä valittajan alun perin esittämään hakemukseen sisältyi kahdeksan erilaista merkintää, joihin oli mahdollista tehdä myöhempiä, tarkemmin määrittelemättömiä muutoksia,

jotka yhdistyivät tämänhetkiseksi yhdeksi merkinnäksi ’Bayerisches Bier’ vasta sen jälkeen, kun lopullinen määräaika 24.1.1994 oli jo paljon aikaisemmin päättynyt.

Aineellisten edellytysten täyttymättä jääminen

– sillä perusteella, että merkintä ’Bayerisches Bier’ ei täytä asetuksen – – N:o 2081/92 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa asetettuja aineellisia edellytyksiä, jotta se voitaisiin rekisteröidä suojattuna maantieteellisenä merkintänä, koska tämä merkintä on yleisnimi, joka on perinteisesti merkinnyt olutta, joka on valmistettu tietyn Baijerista 1800-luvulta alkunsa saaneen ja sittemmin muualle Eurooppaan ja koko maailmaan levinneen valmistusmenetelmän (ns. baijerilainen pohjahiivaan perustuva menetelmä) mukaisesti; että myös nykyään joissakin eurooppalaisissa kielissä (tanskan, ruotsin ja suomen kielissä) sitä käytetään yleisilmauksena oluesta ja että joka tapauksessa se tarkoittaa lukemattomista erilaisista olemassa olevista olutlajikkeista enintään yksinomaan ja yleisesti ’olutta, joka on valmistettu Baijerin saksalaisella alueella’, ilman että olisi olemassa ’välitöntä yhteyttä’ (asia C-312/98, Warsteiner Brauerei, tuomio 7.11.2000 [Kok., s. I-9187]) tuotteen (oluen) määrätyn laadun, maineen tai muiden ominaisuuksien ja toisaalta sen erityisen maantieteellisen alkuperän (Baijeri) välillä, eivätkä tässä tapauksessa täyty myöskään kyseisessä säännöksessä ’erityistapaukselle’ asetetut edellytykset, jotta se voitaisiin rekisteröidä maantieteellisenä merkintänä, joka sisältää maan nimen – sillä perusteella, että edellisessä kappaleessa esitetyn perusteella nimitys ’Bayerisches Bier’ on ’yleisnimi’, minkä vuoksi sitä ei asetuksen – – N:o 2081/92 3 artiklan 1 kohdan ja 17 artiklan 2 kohdan nojalla voida rekisteröidä

– sillä perusteella, että merkintää ’Bayerisches Bier’ ei olisi saanut rekisteröidä – – asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohdan nojalla, koska, kun otetaan

huomioon Bavaria-tavaramerkkien ’maine, kuuluisuus sekä sen ajan pituus, jonka niitä on käytetty’, kyseinen merkintä ’saattaisi johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen tunnistamisessa’?

2) Toissijaisesti siltä varalta, että ensimmäinen kysymys jätettäisiin tutkimatta tai todettaisiin perusteettomaksi, kysytään, onko asetusta – – N:o 1347/2001 tulkittava siten, että siihen sisältyvä suojatun maantieteellisen merkinnän ’Bayerisches Bier’ tunnustaminen ei vaikuta sellaisten aiempien, kolmansille kuuluvien tavaramerkkien pätevyyteen ja käytettävyyteen, joissa mainitaan sana ’Bavaria’?”

Oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa

31 Yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 21.1.2009 toimittamallaan kirjeellä Bavaria ja Bavaria Italia ovat esittäneet huomautuksia julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksesta ja pyytäneet, että yhteisöjen tuomioistuin sallisi esittää vastineen ratkaisuehdotukselle.

32 Tältä osin on aluksi muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön tai yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen mukaan osapuolten ei ole mahdollista esittää huomautuksia vastauksena julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen. Oikeuskäytännön mukaan tätä koskeva pyyntö on näin ollen hylättävä (ks. mm. asia C-17/98, Emesa Sugar, määräys 4.2.2000, Kok., s. I-665, 2 ja 19 kohta ja asia C-292/05, Lechouritou ym., tuomio 15.2.2007, Kok., s. I-1519, 18 kohta).

33 Lisäksi on todettava, että tämä sama päätelmä olisi tehtävä siinä tapauksessa, että pääasian valittajien pyynnöllä olisi katsottava pyrittävän suullisen käsittelyn uudelleen aloittamiseen.

34 Tältä osin on palautettava mieliin, että yhteisöjen tuomioistuin voi omasta aloitteestaan tai julkisasiamiehen ehdotuksesta taikka myös asianosaisten pyynnöstä määrätä työjärjestyksensä 61 artiklan mukaisesti suullisen käsittelyn aloitettavaksi uudelleen, jos se katsoo, että sillä ei ole riittävästi tietoa asiasta tai että asia olisi ratkaistava sellaisen perustelun perusteella, josta asianosaiset eivät ole lausuneet (ks. mm. asia C-309/99, Wouters ym., tuomio 19.2.2002, Kok., s. I-1577, 42 kohta ja asia C-210/06, Cartesio, tuomio 16.12.2008, Kok., s. I-9641, 46 kohta).

35 Esillä olevassa asiassa yhteisöjen tuomioistuin kuitenkin katsoo julkisasiamiestä kuultuaan, että sillä on käytettävissään kaikki tarpeelliset tiedot, jotta se voi vastata kansallisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin, ja että asianosaiset ovat lausuneet näistä tiedoista yhteisöjen tuomioistuimessa.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

36 Ensimmäisellä kysymyksellään, joka on jaettu alakysymyksiin, kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko asetus N:o 1347/2001 pätevä, kun otetaan huomioon se, että joko yhteisön oikeuden yleisiä periaatteita on mahdollisesti loukattu tai asetuksen N:o 2081/92 muodollisia tai aineellisia edellytyksiä on mahdollisesti rikottu. Alakysymykset, jotka koskevat yhdenmukaisuutta yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden kanssa, liittyvät asetukseen N:o 2081/92 asetuksen N:o 1347/2001 oikeudellisena perustana.

Tutkittavaksi ottaminen

37 Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyissä huomautuksissa on noussut esille kysymys siitä, onko kansallisessa tuomioistuimessa mahdollista vedota ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitettuihin pätemättömyysperusteisiin. Joistakin näissä huomautuksissa väitetään, ettei tällaisiin perusteisiin ole mahdollista vedota, koska asetus N:o 1347/2001 koskee suoraan ja erikseen Bavariaa ja Bavaria Italiaa ja koska ne eivät ole nostaneet asetuksesta kumoamiskannetta EY 230 artiklan nojalla.

38 Tältä osin on palautettava mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön oikeuden yhden yleisen periaatteen muodostaa vaatimuksen esittäneen oikeus vedota hänelle vastaisen kansallisen päätöksen perustana olevan yhteisön toimen lainvastaisuuteen, kun vaatimuksen esittänyt nostaa kansallisen oikeuden mukaisesti kanteen vaatimuksensa hylkäämisestä, jolloin tämän yhteisön toimenpiteen pätevyyttä koskeva kysymys voidaan saattaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi ennakkoratkaisumenettelyssä (asia C-239/99, Nachi Europe, tuomio 15.2.2001, Kok., s. I-1197, 35 kohta ja asia C-441/05, Roquette Frères, tuomio 8.3.2007, Kok., s. I-1993, 39 kohta).

39 Tämä yleinen periaate, jolla pyritään takamaan se, että kaikilla henkilöillä olisi tai olisi ollut mahdollisuus riitauttaa yhteisön toimi, joka on perustana heille vastaiselle päätökselle, ei kuitenkaan estä sitä, että asetuksesta tulee lopullinen tietyn oikeussubjektin osalta, jonka osalta sitä on pidettävä yksittäistapausta koskevana päätöksenä, jonka kumoamista kyseinen oikeussubjekti epäilyksettä olisi voinut vaatia EY 230 artiklan nojalla, mikä estää tätä oikeussubjektia vetoamasta kyseisen asetuksen lainvastaisuuteen kansallisessa tuomioistuimessa (em. asia Nachi Europe, tuomion 37 kohta ja em. asia Roquette Frères, tuomion 40 kohta).

40 Herää siis kysymys siitä, olisiko Bavarian ja Bavaria Italian EY 230 artiklan neljännen kohdan nojalla nostama kumoamiskanne asetuksesta N:o 1347/2001 ollut

otettava epäilyksettä tutkittavaksi sillä perusteella, että se koskisi niitä suoraan ja erikseen (ks. vastaavasti asia C-241/95, Accrington Beef ym., tuomio 12.12.1996, Kok., s. I-6699, 15 kohta; em. asia Nachi Europe, tuomion 40 kohta ja em. asia Roquette Frères, tuomion 41 kohta).

41 Tältä osin on korostettava, että asetuksen N:o 1347/2001 ei voida katsoa epäilyksettä ”koskevan suoraan ja erikseen” Bavariaa ja Bavaria Italiaa EY 230 artiklan neljännessä tarkoitetulla tavalla.

42 On nimittäin todettava, että asetuksella N:o 1347/2001 annetaan tuotteelle ”Bayerisches Bier” asetuksessa N:o 2081/92 säädetty suojatun maantieteellisen merkinnän suoja, kun ensiksi mainitussa asetuksessa annetaan jokaiselle toimijalle, jonka tuotteet täyttävät säädetyt edellytykset, oikeus pitää niitä kaupan kyseisellä suojatulla maantieteellisellä merkinnällä varustettuna.

43 Vaikka asetus N:o 1347/2001 voisi vaikuttaa Bavarian ja Bavaria Italian oikeudelliseen tilanteeseen, tällaisen vaikutuksen ei kuitenkaan voitaisi katsoa johtuvan suoraan tästä asetuksesta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan edellytys siitä, että kanteen kohteena olevan yhteisön lainsäädännön pitää koskea luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä suoraan, vaatii nimittäin täyttyäkseen sen, että kyseisellä lainsäädännöllä on välittömiä vaikutuksia yksityisen oikeusasemaan ja ettei se jätä niille, joille se on osoitettu ja joiden tehtävänä on sen toimeenpano, ollenkaan harkintavaltaa, jolloin toimeenpano on puhtaasti automaattista ja perustuu yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä edellytä välissä olevien sääntöjen soveltamista (ks. asia C-404/96 P, Glencore Grain v. komissio, tuomio 5.5.1998, Kok., s. I-2435, 41 kohta; asia C-486/01 P, Front national v. parlamentti, tuomio 29.6.2004, Kok., s. I-6289, 34 kohta ja asia C-15/06 P, Regione Siciliana v. komissio, tuomio 22.3.2007, Kok., s. I-2591, 31 kohta).

44 Kuten jo pelkästään asetuksen N:o 1347/2001 kolmannen ja neljännen perustelukappaleen lukemisesta ilmenee, tässä asetuksessa pidetään olemassa olevaa tavaramerkkiä Bavaria pätevänä ja sallitaan sen edelleen käyttäminen huolimatta suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” rekisteröimisestä, edellyttäen, että kyseinen tavaramerkki täyttää asetuksen 2081/92 14 artiklan 2 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Bavarian ja Bavaria Italian oikeudelliseen tilanteeseen mahdollisesti kohdistuvan vaikutuksen ei näin ollen voida katsoa perustuvan puhtaasti automaattisella tavalla tähän asetukseen.

45 Ei näin ollen voida väittää, että asetus N:o 1347/2001 koskisi epäilyksettä suoraan Bavariaa ja Bavaria Italiaa.

46 On siis todettava, että Bavarialla ja Bavaria Italialla ei kiistatta ollut oikeutta vaatia asetusta N:o 1347/2001 kumottavaksi EY 234 artiklan nojalla. Niinpä niillä on oikeus vedota kansallisen oikeuden mukaan nostetun kanteen yhteydessä tämän asetuksen pätemättömyyteen, vaikka ne eivät ole nostaneet kumoamiskannetta tästä asetuksesta yhteisöjen lainkäyttöelimessä EY 230 artiklassa määrätyssä määräajassa.

Asetuksella N:o 2081/92 suoritetuksi väitetty yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden loukkaaminen siltä osin kuin kyse on kyseisen asetuksen soveltamisalasta ja oikeudellisesta perustasta

47 Tällä alakysymyksellä kansallinen tuomioistuin pohtii asetuksen N:o 2081/92 pätevyyttä sen perusteella, että sen soveltamisala ulottuu olueeseen. Koska olut on alkoholijuoma, sitä ei kansallinen tuomioistuimen mukaan voida pitää kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna ”elintarvikkeena”, joten se ei voi kuulua kyseisen asetuksen liitteeseen I. Lisäksi kansallisella tuomioistuimella on epäilyjä asetuksen N:o 2081/92 pätevyydestä sen perusteella, että koska olut ei kuulu perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettuihin ”maataloustuotteisiin”, EY 32 ja EY 37 artikla eivät sen mukaan muodosta asianmukaista oikeudellista perustaa tämän asetuksen antamiselle.

48 Ensinnäkin, siltä osin kuin kyse on oluen rinnastamisesta elintarvikkeeseen, on todettava, että edellä mainitussa yhteisön lainsäädännössä ei määritellä ”elintarvikkeen” käsitettä. Millään syyllä ei kuitenkaan voida perustella oluen jättämistä tämän käsitteen ulkopuolelle.

49 On nimittäin yhtäältä niin, että se, että olut on luonteeltaan elintarvike, on kiistatonta, kun otetaan huomioon käsitteen ”elintarvike” yleinen merkitys. Toisaalta on niin, kuten Saksan hallitus ja neuvosto ovat perustellusti esittäneet, että olut kuuluu yhteisön muussa lainsäädännössä, kuten elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä 28.1.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 (EYVL L 31, s. 1) 2 artiklassa, tarkoitetun ”elintarvikkeen” käsitteen piiriin.

50 Toiseksi, siltä osin kuin kyse on perustelusta, jonka mukaan EY 32 ja EY 37 artikla eivät muodostaisi asianmukaista oikeudellista perustaa asetuksen N:o 2081/92 antamiselle, koska olut ei sisälly perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettuihin ”maataloustuotteisiin”, on palautettava mieliin, että yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että lainsäädäntö, joka osaltaan vaikuttaa yhden tai useamman EY 33 artiklalla tavoitellun päämäärän saavuttamiseen, on annettava EY 37 artiklan perusteella silloin, kun siitä huolimatta, että sitä sovelletaan pääasiallisesti perustamissopimuksen liitteeseen I kuuluviin tuotteisiin, se koskee kuitenkin liitännäisesti tiettyjä tähän liitteeseen kuulumattomia tuotteita (ks. vastaavasti asia C-11/88, komissio v. neuvosto, tuomio 16.11.1989, Kok., s. 3799, 15 kohta ja asia C-180/96, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomio 5.5.1998, Kok., s. I-2265, 134 kohta).

51 Nyt esillä olevassa asiassa on selvää, että yhtäältä asetuksen N:o 2081/92 pääasiallisena tarkoituksena on, kuten sen toisesta perustelukappaleesta ilmenee, EY 33 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttaminen, ja että toisaalta kyseinen asetus koskee ensisijaisesti perustamissopimuksen liitteeseen I sisältyviä tuotteita. Lisäksi on todettava, että vaikka on totta, että olutta ei nimenomaisesti mainita tässä liitteessä, kuitenkin suurin osa sen koostumukseen kuuluvista ainesosista nimenomaisesti mainitaan tässä liitteessä, ja että oluen sisällyttäminen asetuksen N:o 2081/92 soveltamisalaan palvelee viimeksi mainitun asetuksen tavoitetta ja erityisesti EY 33 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamista.

52 Näin ollen ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen tämän osan tutkinnassa ei ole tullut esille mitään sellaista seikkaa, joka voisi vaikuttaa asetuksen N:o 2081/92 pätevyyteen.

Asetuksella N:o 2081/92 tapahtuneeksi väitetty yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden loukkaaminen siltä osin kuin kyse on asetuksen 17 artiklassa säädetystä rekisteröintimenettelystä

53 Tällä alakysymyksellä kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko asetuksen N:o 2081/92 17 artikla pätemätön, koska siinä käyttöön otetussa menettelyssä ei ole mitään väiteoikeutta.

54 Heti aluksi on todettava, että vaikka asetuksen N:o 2081/92 17 artiklan 2 kohdassa säädettiin nimenomaisesti, että kyseisen asetuksen 7 artiklaa ei sovelleta yksinkertaistetussa rekisteröintimenettelyssä, ja vaikka 17 artiklan 2 kohta näin ollen teki mahdottomaksi tässä menettelyssä 7 artiklan 3 kohdassa säädettyjen kolmansien, joita asia laillisesti koskee, väiteoikeuden, rekisteröinti tässä menettelyssä edellytti sekin, että nimitykset olivat kyseisen asetuksen aineellisten säännösten mukaisia (ks. yhdistetyt asiat C-289/96, C-293/96 ja C-299/96, Tanska ym. v. komissio, ns. Feta I -tapaus, tuomio 16.3.1999, Kok., s. I-1541, 92 kohta).

55 On joka tapauksessa palautettava mieliin, että yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että asetuksen N:o 2081/92 17 artiklalle annettava tulkinta ei missään nimessä merkitse sitä, että sellaiset kolmannet, joita asia koskee ja jotka katsovat, että tietyn nimityksen rekisteröinnillä loukataan niiden oikeutettuja intressejä, eivät voisi tulla kuulluiksi ja esittää väitteitään sille jäsenvaltiolle, joka on pyytänyt rekisteröintiä, erityisesti oikeussuojaa, sellaisena kuin se ilmenee asetuksen N:o 2081/92 järjestelmästä, koskevien periaatteiden mukaisesti (ks. em. asia Carl Kühne ym., tuomion 41 kohta).

56 Näillä kolmansilla, joita asia koskee, on näin ollen oikeus myös kyseisen asetuksen 17 artiklan mukaisessa yksinkertaistetussa menettelyssä esittää väitteensä kyseisen rekisteröintihakemuksen osalta.

57 Kansallisten tuomioistuinten tehtävänä on päättää asetuksen N:o 2081/92 17 artiklan nojalla tehdyn tiettyä nimitystä koskevan rekisteröintihakemuksen laillisuudesta soveltamalla samoja valvontaa koskevia edellytyksiä, joita ne soveltavat saman kansallisen viranomaisen tekemien kaikkien sellaisten lopullisten toimenpiteiden osalta, joilla saatetaan loukata kolmansien yhteisön oikeuteen perustuvia oikeuksia, ja näin ollen katsoa, että tätä koskeva kanne on otettava tutkittavaksi, vaikka valtion sisäisissä oikeudenkäyntisäännöissä ei säädettäisikään siitä, että tällaiset kanteet otetaan tutkittavaksi (ks. vastaavasti asia C-97/71, Oleificio Borelli v. komissio, tuomio 3.12.1992, Kok., s. I-6313, 13 kohta ja em. asia Carl Kühne ym., tuomion 58 kohta).

58 Pääasiassa on joka tapauksessa korostettava, että suurimmasta osasta väitteitä, jotka Bavaria ja Bavaria Italia ovat esittäneet rekisteröintiä vastaan yhteisöjen tuomioistuimelle esittämissään huomautuksissa, on keskusteltu komiteassa, lähinnä Alankomaiden viranomaisten ehdotusten perusteella, suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” rekisteröintimenettelyn yhteydessä.

59 On vielä todettava perustelusta, jonka mukaan asetuksella N:o 692/2003 tehty yksinkertaistetun menettelyn kumoaminen merkitsee kyseisen asetuksen 13 perustelukappaleen mukaan asetuksen N:o 2081792 17 artiklan pätemättömyyden implisiittistä myöntämistä, että tätä perustelua ei voida pitää pätevänä.

60 Kuten tässä perustelukappaleessa muistutetaan, tässä artiklassa, sellaisena kuin se oli asetuksen N:o 2081/92 alkuperäisessä versiossa, säädetyn yksinkertaistetun menettelyn tarkoituksena oli jäsenvaltioissa suojattujen tai yleisesti tunnustettujen olemassa olevien nimitysten rekisteröiminen. Tästä menettelystä oli siis säädetty yksinomaan siirtymätoimenpiteenä.

61 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että ensimmäisen kysymyksen tämän osan tutkinnassa ei ole tullut esille mitään sellaista seikkaa, joka voisi vaikuttaa asetuksen N:o 2081/92 pätevyyteen.

Suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” rekisteröintimenettelyssä tapahtuneeksi väitetty muodollisten edellytysten noudattamatta jättäminen

62 Näillä alakysymyksillään, joita on tarkasteltava yhdessä, kansallinen tuomioistuin tiedustee, onko asetus N:o 1347/2001 pätemätön yhtäältä sen johdosta, että Saksan hallitus ja neuvosto tai komissio eivät olleet asianmukaisesti tutkineet edellytyksiä, jotka koskevat suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” rekisteröintiä, ja toisaalta sen johdosta, että tämän suojatun maantieteellisen merkinnän rekisteröintiä koskevaa hakemusta ei ollut esitetty ajoissa, kun otetaan huomioon myöhemmin tapahtuneet muutokset.

63 Kansallinen tuomioistuin katsoo ensinnäkin, että ei Saksan hallitus eikä neuvosto tai komissiokaan ole täyttäneet tehtäväänsä tarkistaa asetuksessa N:o 2081/92 säädetyt edellytykset suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” rekisteröintimenettelyssä.

64 Tässä on yhteydessä on palautettava mieliin, että asetuksella N:o 2081/92 käyttöön otetussa järjestelmässä toimivalta on jaettu kyseisen jäsenvaltion ja komission välillä. Siitä riippumatta, tapahtuuko rekisteröinti tavanomaisessa vai yksinkertaistetussa menettelyssä, nimitys voidaan rekisteröidä ainoastaan, jos kyseinen jäsenvaltio on tehnyt sitä koskevan hakemuksen ja toimittanut eritelmän ja rekisteröintiin tarvittavat tiedot asetuksen N:o 2081/92 4 artiklan mukaisesti (ks. em. asia Carl Kühne ym., tuomion 50 ja 51 kohta).

65 Asetuksen N:o 2081/92 5 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on tarkastettava, onko tavanomaisessa menettelyssä esitetty rekisteröintihakemus perusteltu kyseisessä asetuksessa asetettujen edellytysten osalta. Tässä säännöksessä säädetään nimittäin, että jäsenvaltion, jolle rekisteröintihakemus on osoitettu tavanomaisessa menettelyssä, on tarkastettava, onko hakemus perusteltu, ja sen on toimitettava hakemus komissiolle, jos se arvioi hakemuksen täyttävän asetuksen N:o 2081/92 vaatimukset. Asetuksen N:o 2081/92 6 artiklan 1 kohdan sanamuodosta seuraa lisäksi, että ennen asetuksen 6 artiklan 2-4 kohdassa ja 7 artiklassa säädetyn rekisteröintimenettelyn toteuttamista komissio suorittaa ainoastaan pelkän yksinkertaisen muodollisen tutkimuksen

todetakseen, täyttyvätkö nämä edellytykset. Yksinkertaistetun menettelyn yhteydessä ei ole sovellettava muita periaatteita (ks. em. asia Carl Kühne ym., tuomion 52 kohta).

66 Tästä seuraa, että komissio voi tehdä päätöksen nimityksen rekisteröinnistä suojattuna alkuperänimityksenä tai suojattuna maantieteellisenä merkintänä ainoastaan, jos kyseinen jäsenvaltio on esittänyt komissiolle sitä koskevan hakemuksen, ja jäsenvaltio voi tehdä hakemuksen ainoastaan tarkastettuaan, että se on perusteltu. Tämä toimivaltojen jako selittyy erityisesti sillä, että rekisteröinnin edellytyksenä on, että sitä ennen on tarkastettu, täyttyvätkö tietyt edellytykset, mikä puolestaan mitä suurimmassa määrin edellyttää kyseistä jäsenvaltiota koskevien erityisten seikkojen syvällistä tuntemusta; tämän jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset pystyvät parhaiten suorittamaan näitä seikkoja koskevan tarkastuksen (ks. em. asia Carl Kühne ym., tuomion 53 kohta).

67 Toimivaltojen jakoa koskevassa järjestelmässä komission on ennen nimityksen rekisteröintiä pyydettyyn ryhmään tarkastettava ensinnäkin erityisesti se, että hakemukseen liitetty eritelmä on asetuksen N:o 2081/92 4 artiklan mukainen eli että se sisältää vaaditut tiedot ja että nämä tiedot eivät ole ilmeisen virheellisiä, ja toiseksi se, että nimitys täyttää eritelmään sisältyvien tietojen perusteella asetuksen N:o 2081/92 2 artiklan 2 kohdan a tai b alakohdassa olevat vaatimukset (ks. em. asia Carl Kühne ym., tuomion 54 kohta).

68 Näin on meneteltävä asetuksen N:o 2081/92 15 artiklan mukaisesti myös silloin, jos komission suunnittelemat toimenpiteet eivät ole tällä artiklalla perusteun komitean lausunnon mukaisia tai lausuntoa ei ole annettu ja jos neuvosto tekee rekisteröintipäätöksen komission ehdotuksesta.

69 Kansallisen tuomioistuimen esittämiä seikkoja on tutkittava edellä esitettyjen huomioiden valossa.

70 Aluksi on todettava, että vaikka yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen analysoimaan, noudattaako asetuksen N:o 2081/92 nojalla rekisteröity nimitys kyseisessä asetuksessa säädettyjä edellytyksiä, näiden edellytysten noudattamisen tarkastamisen, johon toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat ryhtyneet, valvonta kuuluu yksinomaan kansallisille tuomioistuimille, kuten tämän tuomion 55 ja 57 kohdassa palautetaan mieliin.

71 Sen sijaan yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on valvoa, ovatko neuvosto ja komissio huolehtineet asianmukaisesti tehtävästään tarkastaa, että asetuksessa N:o 2081/92 säädettyjä edellytyksiä on noudatettu.

72 Nyt esillä olevassa asiassa asiakirjavihkosta ilmenee, että neuvosto ja komissio ovat asianmukaisesti huolehtineet tarkastustehtävästään, koska merkintä ”Bayerisches Bier” on rekisteröity vasta sellaisen pitkän menettelyn jälkeen, jonka kuluessa suoritettiin perusteellisia tutkimuksia siitä, onko kyseinen merkintä asetuksessa N:o 2081/92 asetettujen edellytysten mukainen. Niinpä kansallisen tuomioistuimen esittämää väitettä ei voida hyväksyä.

73 Toiseksi kansallinen tuomioistuin epäilee asetuksen N:o 1347/2001 pätevyyttä sillä perusteella, että kyseisen suojatun maantieteellisen merkinnän rekisteröintihakemusta ei sen mukaan ole esitetty ajoissa, kun otetaan huomioon myöhemmin tapahtuneet muutokset.

74 Heti aluksi on todettava, että kuten tämän tuomion 20 kohdassa on palautettu mieliin, Saksan hallituksen rekisteröintihakemus on toimitettu komissiolle 20.1.1994 eli ennen asetuksen N:o 2081/92 17 artiklassa säädetyn kuuden kuukauden määräajan päättymistä.

75 Niinpä on tutkittava, voidaanko, kuten kansallinen tuomioistuin katsoo, asetuksen N:o 1347/2001 pätevyys kyseenalaistaa sillä perusteella, että alkuperäistä hakemusta oli muutettu merkittävästi ja että muuttaminen oli tehty kuuden kuukauden määräajan päättymisen jälkeisen usean vuoden pituisen ajanjakson kuluessa.

76 Tältä osin on palautettava mieliin, että toisin kuin asetuksen N:o 2081/92 5 artiklassa, jossa säädetään nimenomaisesti, että tavanomaisessa menettelyssä rekisteröintihakemuksen mukana on oltava eritelmä, asetuksen 17 artiklassa asetetaan jäsenvaltioille pelkästään velvollisuus ilmoittaa komissiolle ”nimet, joilla on oikeudellinen suoja, tai jäsenvaltioissa, joissa suojajärjestelmää ei ole, käytössä vakiintuneet nimitykset, jotka ne haluavat rekisteröidä tämän asetuksen mukaisesti”. Näin ollen asetuksen N:o 2081/92 17 artiklaa ei voida tulkita siten, että siinä velvoitettaisiin jäsenvaltiot toimittamaan kuuden kuukauden määräajan kuluessa eritelmien ja muiden merkityksellisten asiakirjojen lopulliset versiot siten, että asia olisi käsiteltävä tavanomaisessa menettelyssä heti, jos alkuperäistä erittelyä muutetaan (ks. em. asia Carl Kühne ym., tuomion 32 kohta).

77 Tämän asetuksen N:o 2081792 17 artiklaa koskevan tulkinnan puolesta puhuu lisäksi se, että pohjoisissa jäsenvaltioissa ei ole aiemmin pidetty ollenkaan rekisteriä suojatuista nimityksistä ja että suoja on toteutettu vilpillisiä menettelyjä koskevilla laeilla. Vasta asetuksen N:o 2081/92 tultua voimaan näille jäsenvaltioille tuli tarpeelliseksi laatia luettelo olemassa olevista nimityksistä ja ratkaista, ovatko ne suojattuja alkuperänimityksiä vai suojattuja maantieteellisiä merkintöjä. Sen takia olisi ollut epärealistista edellyttää, että nämä jäsenvaltiot toimittavat komissiolle kuuden kuukauden kuluessa asetuksen N:o 2081/92 voimaatulosta kaikki rekisteröinnistä tehtävän päätöksen kannalta välttämättömät tiedot ja asiakirjat, erityisesti kun otetaan huomioon aika, jota ne, joiden etua asia koskee, tarvitsevat voidakseen käyttää menettelyllisiä takeitaan kansallisella tasolla (ks. em. asia Carl Kühne ym., tuomion 33 kohta).

78 Näin ollen on päädyttävä siihen, että pääasian kaltaisessa asiassa alkuperäisen rekisteröintihakemuksen muuttamisesta asetuksen N:o 2081/92 17 artiklassa säädetyn

kuuden kuukauden määräajan päättymisen jälkeen ei ole seurannut sitä, että yksinkertaistetun menettelyn käyttäminen olisi lainvastaista.

79 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että ensimmäisen kysymyksen tämän osan tutkinnassa ei ole tullut esille mitään sellaista seikkaa, joka voisi vaikuttaa asetuksen N:o 1347/2001 pätevyyteen.

Suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” rekisteröinnin mahdollinen yhteensopimattomuus asetuksen N:o 2081/92 aineellisten edellytysten kanssa

80 Näillä alakysymyksillä, joita on tarkasteltava yhdessä, kansallinen tuomioistuin kyseenalaistaa asetuksen N:o 1347/2001 pätevyyden sillä perusteella, että suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” rekisteröinti ei sen mukaan täytä joukkoa asetuksessa N:o 2081/92 esitettyjä aineellisia edellytyksiä. Kyseinen nimitys ei ensinnäkään ole ollut asetuksen N:o 2081/92 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla oikeudellisesti suojattu eikä käytössä vakiintunut. Toiseksi kyseinen nimitys ei kansallinen tuomioistuimen mukaan täytä tämän asetuksen 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa asettuja edellytyksiä vaan se itse asiassa on asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa ja 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yleisnimi. Kolmanneksi kyseinen nimitys vastaa asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tapausta.

81 Aluksi on palautettava mieliin ensinnäkin se, että yhteisön lainsäätäjällä on yhteisen maatalouspolitiikan alalla paljon harkintavaltaa, joka perustuu siihen, että sille on EY 34 ja EY 37 artiklassa annettu poliittisluonteisia tehtäviä, ja että yhteisöjen tuomioistuin on useaan otteeseen todennut, että ainoastaan tällä alalla toteutetun toimenpiteen ilmeinen soveltumattomuus sen tavoitteen saavuttamiseen, johon toimivaltaisen

toimielimen tarkoituksena on pyrkiä, voi vaikuttaa tällaisen toimenpiteen lainmukaisuuteen (ks. asia C-280/93, Saksa v. neuvosto, tuomio 5.10.1994, Kok., s. I-4973, Kok. Ep. XVI, s. I-173, 89 ja 90 kohta ja asia C-306/93, SMW Winzersekt, tuomio 13.12.1994, Kok., s. I-5555, 21 kohta).

82 Valvoessaan toimenpiteen laillisuutta yhteisöjen tuomioistuimen on näin ollen tutkittava ainoastaan, onko tätä toimivaltaa käytettäessä tehty ilmeistä virhettä tai käytetty väärin harkintavaltaa tai onko kysymyksessä oleva viranomainen selvästi ylittänyt harkintavaltansa rajat (asia C-189/01, Jippes ym., tuomio 12.7.2001, Kok., s. I-5689, 80 kohta; asia C-304/01, Espanja v. komissio, tuomio 9.9.2004, Kok., s. I-7655, 23 kohta ja asia C-535/03, Unitymark ja North Sea Fishermen's Organisation, tuomio 23.6.2006, Kok., s. I-2689, 55 kohta).

83 Toiseksi on todettava, että kun yhteisön toimielimet lausuvat rekisteröintihakemuksesta asetuksen N:o 2081/92 perusteella, niiden on suoritettava monitahoisen taloudellisen ja sosiaalisen tilanteen arviointi.

84 Silloin kun neuvosto tai komissio joutuu yhteisön maatalouspolitiikkaa toteuttaessaan arvioimaan monitahoista taloudellista tai sosiaalista tilannetta, niiden harkintavalta ei kuitenkaan koske ainoastaan toteutettavien toimien luonnetta ja ulottuvuutta, vaan tietyssä laajuudessa myös ratkaisun perustana olevien seikkojen määrittämistä. Tässä yhteydessä neuvosto ja komissio voivat tarvittaessa perustaa ratkaisunsa yleisiin toteamuksiin (ks. vastaavasti asia C-122/94, komissio v. neuvosto, tuomio 29.2.1996, Kok., s. I-881, 18 kohta; asia C-4/96, NIFPO ja Northern Ireland Fishermen's Federation, tuomio 19.2.1998, Kok., s. I-681, 41 ja 42 kohta; asia C-175/95, Espanja v. neuvosto, tuomio 5.10.1999, Kok., s. I-6475, 29 kohta ja asia C-120/99, Italia. v. neuvosto, tuomio 25.10.2001, Kok., s. I-7997, 44 kohta).

85 Kansallisen tuomioistuimen esille tuomien seikkojen paikkansapitävyyttä on tarkasteltava edellä esitetyn valossa.

– Asetuksen N:o 2081/92 17 artiklan 1 kohta

86 Kansallinen tuomioistuin katsoo, että asetuksen N:o 2081/92 17 artiklan 1 kohdassa säädettyä rekisteröintimenettelyä ei olisi voitu soveltaa nimitykseen ”Bayerisches Bier”, koska tämä nimitys ei ollut kyseisessä kohdassa tarkoitetulla tavalla ”oikeudellisesti suojattu” eikä ”käytössä vakiintunut”.

87 Tältä osin on todettava, että tämän arviointi kuuluu niihin tarkastuksiin, jotka toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on tehtävä, tarvittaessa kansallisten tuomioistuinten valvonnassa, ennen rekisteröintihakemuksen toimittamista komissiolle (ks. em. asia Carl Kühne ym., tuomion 60 kohta).

88 Kuten tämän tuomion 66 kohdassa nimittäin on palautettu mieliin, sen tarkistaminen, että nimitys ”Bayerisches Bier” oli joko oikeudellisesti suojattu tai käytössä vakiintunut, mitä suurimmassa määrin edellyttää kyseistä jäsenvaltiota koskevien erityisten seikkojen syvällistä tuntemusta; tämän jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset pystyvät parhaiten suorittamaan näitä seikkoja koskevan tarkastuksen.

89 Pääasiassa on yhtäältä niin, että Saksan viranomaiset ovat suorittaneet tällaisen tarkastuksen ja että kyseisen tarkastuksen paikkansapitävyyttä ei ole kyseenalaistettu kansallisessa tuomioistuimessa.

90 Toisaalta tämän tuomion 18 kohdassa mainitun viiden kahdenvälisen sopimuksen, joilla pyritään suojelemaan merkintää ”Bayerisches Bier”, olemassaolosta sekä asian muista seikoista, muun muassa tietyistä etiketeistä ja julkaisuista, voitiin pätevästi päätellä, että kyseinen nimitys oli oikeudellisesti suojattu tai ainakin käytössä vakiintunut. Koska Saksan toimivaltaisten viranomaisten suorittamaa arviointia tehtäessä ei näytetä tehdyn ilmeistä virhettä, neuvosto tai komissio saattoi asianmu-

kaisesti katsoa, että kyseinen suojattu maantieteellinen merkintä täytti edellytykset, jotka asetuksen N:o 2081/92 17 artiklan 1 kohdassa asetetaan rekisteröinnille yksinkertaistetussa menettelyssä.

91 Näin ollen on pääteltävä, että asetuksen N:o 2081/92 17 artiklan 1 kohdassa asetettujen edellytysten tutkinnassa ei ole tullut esille mitään sellaista seikkaa, joka voisi vaikuttaa asetuksen N:o 1347/2001 pätevyyteen.

– Asetuksen N:o 2081/92 2 artiklan 2 kohdan b alakohta, 3 artiklan 1 kohta ja 17 artiklan 2 kohta

92 Kansallisella tuomioistuimella on epäilyksiä siitä, täyttääkö nimitys ”Bayerisches Bier” asetuksen N:o 2081/92 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan edellytykset, yhtäältä sillä perusteella, että Baijerista peräisin olevan oluen sekä kyseisen oluen määrätyn laadun, maineen tai muiden ominaisuuksien, jotka liittyvät tähän alkuperään, väliltä väitetään puuttuvan välitön yhteys, ja toisaalta sillä perusteella, että nyt esillä oleva tapaus ei vastaa erityistapausta, joka oikeuttaisi rekisteröimään tietyn maan nimen. Lisäksi kansallinen tuomioistuin pohtii, eikö tämä nimitys itse asiassa ole asetuksen N:o 2081/92 3 artiklan 1 kohdassa ja 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ”yleisnimi”.

93 Tältä osin on palautettava mieliin, että koska edellä mainittujen edellytysten arviointi mitä suurimmassa määrin edellyttää kyseistä jäsenvaltiota koskevien sellaisten seikkojen syvällistä tuntemusta, jotka tämän jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset pystyvät parhaiten tarkastamaan, myös tämä arviointi kuuluu niihin tarkastuksiin, jotka näiden viranomaisten on tehtävä, tarvittaessa kansallisten tuomioistuinten valvonnassa, ennen rekisteröintihakemuksen toimittamista komissiolle. On lisäksi korostettava, että pääasiassa Saksan viranomaiset ovat suorittaneet tällaisen tarkastuksen ja että kyseisen tarkastuksen paikkanpitävyyttä ei ole kyseenalaistettu kansallisessa tuomioistuimessa.

94 Asetuksen N:o 2081/92 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan edellytysten osalta on korostettava heti aluksi, että tämän säännöksen sanamuodosta samoin kuin kyseisen asetuksen rakenteesta ilmenee, että käsitteellä ”maa” tarkoitetaan joko jäsenvaltiota tai kolmatta valtiota. Koska Baijeri on valtion sisäinen yksikkö, se, onko kyseessä tässä säännöksessä tarkoitettu ”erityistapaus”, ei edes nouse esille pääasiassa.

95 Tässä säännöksessä edellytetyn välittömän yhteyden osalta on korostettava, että nimityksen ”Bayerisches Bier” rekisteröinti suojattuna maantieteellisenä merkintänä perustuu erityisesti, kuten sekä neuvosto ja komissio ovat korostaneet yhteisöjen tuomioistuimessa, tällaisen oluen maineen ja sen, että se on peräisin Baijerista, väliselle yhteydelle.

96 Yhteisöjen toimielinten tällaista päätelmää ei voida kumota, mitä kansallinen tuomioistuin samoin kuin Bavaria ja Bavaria Italia ehdottavat, sillä perusteella, että sekä oluen puhtaudesta vuonna 1516 annettu laki (Reinheitsgebot) että perinteinen pohjahiivaan perustuva oluenpanemismenetelmä, jotka molemmat ovat peräisin Baijerista, ovat levinneet muualle siten, että kyseinen laki on ollut voimassa Saksassa vuodesta 1906 ja että tätä menetelmää on ryhdytty käyttämään koko maailmassa 1800-luvulla.

97 On nimittäin korostettava, että puhtaus ja perinteinen pohjahiivaan perustuva menetelmä eivät kumpikaan ole sellaisenaan olleet perusteena rekisteröitäessä suojattua maantieteellistä merkintää ”Bayerisches Bier”. Kuten tämän tuomion 95 kohdassa on palautettu mieliin, ratkaisevaa on pikemminkin ollut juuri Baijerista peräisin olevan oluen maine.

98 ”Reinheitsgebotenin” ja perinteisen pohjahiivaan perustuvan menetelmän myötävaikutuksesta tähän maineeseen ei tosin ole epäilystäkään. Ei kuitenkaan voida pätevästi väittää, että tämä maine voisi kadota pelkästään siitä syystä, että ”Reinheitsgebotia” on ryhdytty soveltamaan Saksan alueen muissa osissa vuodesta 1906, tai siitä syystä, että kyseinen perinteinen menetelmä on levinnyt muihin maihin 1800-luvulla. Lisäksi on todettava, että tällaiset seikat päinvastoin heijastavat baijerilaisen oluen mainetta, joka

on ollut ratkaisevaa sekä Baijerin oluen puhtautta koskevan lain että Baijerin oluenpanemismenetelmän leviämiselle, joten tällaiset seikat ovat pikemminkin viitteitä, joilla voidaan perustella sitä, että Baijerin ja baijerilaisen oluen maineen välillä on tai on ainakin ollut välitön yhteys.

99 Niinpä tällaisen välittömän yhteyden toteamista baijerilaisen oluen ja sen maantieteellisen alkuperän välillä ei voida pitää ilmeisen asiaankuulumattomana niiden seikojen perusteella, joihin kansallinen tuomioistuin samoin kuin Bavaria ja Bavaria Italia ovat vedonneet.

100 On tosiasiassa niin, että nämä seikat viittaavat pikemminkin perusteluun, jonka mukaan nimitys ”Bayerisches Bier” olisi asetuksen N:o 2081/92 3 artiklan 1 kohdassa ja 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ”yleisnimi” ja että sitä ei näin ollen olisi pitänyt rekisteröidä. Edellä juuri esitetyn perusteella kyse on nimittäin siitä, oliko tästä nimityksestä tullut yleisnimi, kun rekisteröintihakemus jätettiin.

101 Tämän osalta on palautettava mieliin, että arvioitaessa, onko tietty nimitys luonteeltaan yleisnimi, on asetuksen N:o 2081/92 3 artiklan 1 kohdan nojalla otettava huomioon kyseisen tuotteen tuotantopaikat sekä siinä jäsenvaltiossa, joka on saanut kyseisen nimityksen rekisteröityä, että sen ulkopuolella, kyseisen tuotteen kulutus, tapa, jolla kuluttajat mieltävät tämän nimityksen kyseisessä jäsenvaltiossa ja sen ulkopuolella, kyseistä tuotetta koskevan kansallisen erityislainsäädännön olemassaolo sekä tapa, jolla kyseistä nimitystä on käytetty yhteisön oikeudessa (ks. asia C-132/05, komissio v. Saksa, tuomio 26.2.2008, Kok., s. I-957, 53 kohta).

102 Kansallinen tuomioistuin samoin kuin Bavaria ja Bavaria Italia katsovat, että sen, että nimityksestä ”Bayerisches Bier” on tullut yleisnimi, osoittaa erityisesti se, että sanaa

”Bayerisches” tai sen käännöksiä käytetään ”oluen” synonyymeinä ainakin kolmessa jäsenvaltiossa (Tanskassa, Ruotsissa ja Suomessa) ja vanhan baijerilaisen pohjahiivaan perustuvan menetelmän synonyymeinä kaikenmaalaisten, mukaan lukien saksalaisten, yhtiöiden nimissä, tavaramerkeissä ja etiketeissä.

103 Myöskään tällaista väitettä ei voida hyväksyä pääasiassa.

104 Siltä osin kuin kyse on nimityksen ”Bayerisches” tai sen käännösten käyttämisestä sanan ”olut” synonyyminä, on nimittäin yhtäältä palautettava mieliin, että komissio on pyytänyt jäsenvaltioilta lisätietoja tältä osin ja että näistä lisätiedoista on ilmennyt, kuten asetuksen N:o 1347/2001 viidennessä perustelukappaleessa todetaan, että kyseisestä nimityksestä ei ole tullut yleisnimeä yhteisön alueella, vaikka on osoituksia siitä, että tämän nimityksen tanskankielisestä käännöksestä on tulossa ilmaisun ”olut” synonyymi eli siis yleisnimi.

105 Toisaalta sen perusteella, että markkinoilla on sellaisia yhtiöiden tavaramerkkejä ja etikettejä, joissa on sana ”Bayerisches” tai sen käännöksiä vanhan baijerilaisen pohjahiivaan perustuvan menetelmän synonyyminä, ei myöskään voida päätellä, että kyseisestä nimityksestä olisi tullut yleisnimi, kun rekisteröintihakemus jätettiin.

106 Lisäksi suojatun maantieteellisen merkinnän rekisteröinnillä asetuksen N:o 2081/92 mukaisesti tavoitellaan muiden päämäärien ohella sen välttämistä, että kolmas taho, joka haluaa hyötyä tietyn nimityksen saavuttamasta maineesta, käyttäisi väärin tätä nimitystä, ja lisäksi sen välttämistä, että nimitys häviäisi sen johdosta, että se menettää erityisen merkityksensä, koska sitä käytetään yleisesti joko sen maantieteellisen alueen ulkopuolella, josta se on peräisin, tai muussa yhteydessä kuin määrätyn laadun, maineen tai muiden ominaisuuksien, jotka liittyvät tähän alkuperään ja jotka oikeuttavat rekisteröinnin, kanssa.

107 Niinpä silloin, kun kyse on suojatusta maantieteellisestä merkinnästä, nimityksestä tulee yleisnimi vain, jos välitön yhteys yhtäältä tuotteen maantieteellisen alkuperän ja toisaalta kyseisen tuotteen määrätyn laadun, maineen tai muiden ominaisuuksien, jotka liittyvät tähän alkuperään, välillä on kadonnut ja nimitys ei tee sen enempää kuin kuvailee tuotteiden tiettyä laatua tai tyyppiä.

108 Nyt esillä olevassa tapauksessa yhteisöjen toimielimet ovat todenneet, että suojatusta maantieteellisestä merkinnästä ”Bayerisches Bier” ei ollut tullut yleisnimeä ja että baijerilaisen oluen maineen ja sen maantieteellisen alkuperän välillä oleva välitön yhteys ei täten ollut kadonnut, ilman, että tämä toteamus voitaisiin luokitella ilmeisen asiaankuulumattomaksi pelkästään sen seikan takia, että markkinoilla on sellaisia yhtiöiden tavaramerkkejä ja etikettejä, joissa on sana ”Bayerisches” tai sen käännöksiä vanhan baijerilaisen pohjahiivaan perustuvan menetelmän synonyyminä.

109 Lisäksi se seikka, että vuosien 1960 ja 1970 välillä oli olemassa yhteisömerkit Bayrisch Bier ja Bayrisches Bier ja että on olemassa viisi erilaista kahdenvälistä sopimusta, jotka koskevat nimityksen ”Bayerisches Bier” suojaa maantieteellisenä nimityksenä, osoittaa pikemminkin, ettei tämä nimitys ole yleisnimi.

110 Edellä esitetyn perusteella on päädyttävä siihen, että neuvosto on perustellusti katsonut asetuksessa N:o 1347/2001, että nimitys ”Bayerisches Bier” täytti asetuksen N:o 2081/92 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan edellytykset ja että se ei muodostanut kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa ja 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua ”yleisnimeä”.

– Asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohta

111 Kansallinen tuomioistuin pohtii, eikö nimityksen ”Bayerisches Bier” rekisteröinti olisi pitänyt evätä asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohdan mukaisesti, kun sanan ”Bavaria” sisältävien tavaramerkkien maineen, kuuluisuuden ja sen ajan pituuden, jonka niitä on käytetty, perusteella tämä nimitys saattaisi johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen tunnistamisessa.

112 Tältä osin on todettava, että asetuksen N:o 1347/2001 kolmannesta perustelukappaleesta ilmenee, että neuvosto on todennut, että saatavilla olleiden tietojen nojalla nimityksen ”Bayerisches Bier” rekisteröinti ei ollut omiaan johtamaan kuluttajaa harhaan tuotteen tunnistamisessa ja että näin ollen edellä mainittu maantieteellinen merkintä ja tavaramerkki Bavaria eivät olleet asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa.

113 Neuvoston toteamus ei yhtäältä näytä ilmeisen asiaankuulumattomalta, ja toisaalta ei kansallinen tuomioistuin eivätkä Bavaria ja Bavaria Italiakaan ole esittäneet mitään perustelua kyseenalaistaakseen tällaisen toteamuksen.

114 Näin ollen on todettava, että neuvosto on perustellusti katsonut asetuksessa N:o 1347/2001, että nimitys ”Bayerisches Bier” ei ollut asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa.

115 Niinpä on päädyttävä siihen, että kansallinen tuomioistuimen esittämän ensimmäisen kysymyksen tutkinnassa ei ole tullut esille mitään sellaista seikkaa, joka voisi vaikuttaa asetuksen N:o 1347/2001 pätevyyteen.

Jälkimmäinen kysymys

116 Tällä kysymyksellä kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko sillä seikalla, että asetuksen N:o 1347/2001 1 artiklalla on rekisteröity nimitys ”Bayerisches Bier” suojattuna maantieteellisenä merkintänä ja että kyseisen asetuksen kolmannessa perusteluKappaleessa todetaan, että kyseinen suojattu maantieteellinen merkintä ja tavaramerkki Bavaria eivät ole asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa, vaikutusta sellaisten aiempien, kolmansille kuuluvien tavaramerkkien pätevyyteen ja käytettävyyteen, joissa mainitaan sana ”Bavaria”.

117 Tältä osin on korostettava, että asetuksen N:o 2081/92 14 artiklalla säännellään erityisesti tämän asetuksen nojalla rekisteröityjen nimitysten ja tavaramerkkien välistä suhdetta, kun kyseisessä artiklassa vahvistetaan siinä tarkoitettujen erilaisten tilanteiden mukaan konfliktisääntöjä, joiden ulottuvuus, vaikutukset ja adressaatti ovat erilaiset.

118 On nimittäin yhtäältä niin, että asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohta koskee suojatun alkuperänimityksen tai suojatun maantieteellisen merkinnän ja aiemman tavaramerkin välistä konfliktitilannetta, kun kyseessä olevan nimityksen rekisteröinti tavaramerkin maineen ja kuuluisuuden sekä sen ajan pituuden, jonka sitä on käytetty, perusteella saattaisi johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen tunnistamisessa. Tällaisessa konfliktitapauksessa säädetty vaikutus on nimitysten rekisteröinnin epääminen. Kyse on siis säännöstä, jossa edellytetään analyysin suorittamista ennen suojatun alkuperämerkinnän tai suojatun maantieteellisen merkinnän rekisteröintiä ja joka on osoitettu erityisesti yhteisöjen toimielimille.

119 Toisaalta asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 2 kohta koskee rekisteröidyn ja suojatun alkuperänimityksen tai rekisteröidyn ja suojatun maantieteellisen merkinnän ja aiemman tavaramerkin välistä konfliktitilannetta, kun kyseisen tavaramerkin käyttö edustaa jotakin asetuksen N:o 2081/92 13 artiklassa tarkoitettua tapausta ja tavaramerkki on rekisteröity hyvässä uskossa ennen suojatun alkuperänimityksen tai suojatun maantieteellisen merkinnän rekisteröintihakemuksen jättämistä. Säädetty vaikutus tässä tapauksessa on se, että käyttöä saa jatkaa nimityksen rekisteröinnistä huolimatta, jos ensimmäisen direktiivin 89/104 3 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdassa säädettyjä tavaramerkin mitättömyysperusteita ja 12 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyjä tavaramerkin menettämisperusteita ei ole. Kyse on siis säännöstä, jossa

edellytetään analyysin suorittamista rekisteröinnin jälkeen ja joka on osoitettu erityisesti hallintoviranomaisille ja tuomioistuimille, jotka joutuvat soveltamaan kyseisiä säännöksiä.

120 Kyseisen asetuksen 14 artiklan 3 kohdan mukainen analyysi rajoittuu siihen, onko mahdollista, että kyseisen nimityksen rekisteröinti saattaisi johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen tunnistamisessa, ja tämä analyysi perustuu rekisteröitävän nimityksen ja aiemman tavaramerkin tarkasteluun siten, että samalla otetaan huomioon kyseisen tavaramerkin maine ja kuuluisuus sekä sen ajan pituus, jonka kyseistä tavaramerkkiä on käytetty.

121 Asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 2 kohdan mukaisessa analyysissa sen sijaan edellytetään, että ensin tarkistetaan, edustaako tavaramerkin käyttö jotakin kyseisen asetuksen 13 artiklassa tarkoitettua tapausta, sitten, onko tavaramerkki rekisteröity hyvässä uskossa ennen nimityksen rekisteröintihakemuksen jättämistä, ja lopuksi tarvittaessa, ettei ensimmäisen direktiivin 89/104 3 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdassa säädettyjä tavaramerkin mitättömyysperusteita ja 12 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyjä tavaramerkin menettämisperusteita ole.

122 Tämä viimeksi mainittu analyysi siis edellyttää tosiseikkojen ja kansallista oikeutta, yhteisön oikeutta tai kansainvälistä oikeutta koskevien seikkojen tutkimista, joka kuuluu yksinomaan kansallisen tuomioistuimen tehtäväksi ja jota tehdessään se voi tarvittaessa turvautua EY 234 artiklassa määrättyyn ennakkoratkaisupyyntöön (ks. vastaavasti asia C-87/97, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, tuomio 4.3.1999, Kok., s. I-1301, 28, 35, 36, 42 ja 43 kohta).

123 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 2 ja 3 kohdalla on kummallakin erilaiset tavoitteet ja tehtävät ja niihin sovelletaan erilaisia edellytyksiä. Niinpä sillä seikalla, että asetuksen N:o 1347/2001 1 artiklalla on rekisteröity nimitys ”Bayerisches Bier” suojattuna maantieteellisenä merkintänä ja että kyseisen asetuksen kolmannessa perustelukappaleessa todetaan, että kyseinen suojattu maantieteellinen merkintä ja tavaramerkki Bavaria eivät ole asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa, ei voi olla vaikutusta kyseisen asetuksen 14 artiklan 2 kohdassa säädettyjen kaltaisten niiden edellytysten tutkimiseen, joiden täyttyessä kyseinen tavaramerkki ja kyseinen suojattu maantieteellinen merkintä voivat olla voimassa samanaikaisesti.

124 Erityisesti on todettava, että se, ettei kuluttajan mielessä ole asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua sekaannusvaaraa kyseisen nimityksen ja aiemman tavaramerkin välillä, ei estä sitä, että kyseisen tavaramerkin käyttö voisi kuulua tämän asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tapaukseen tai että kyseisen tavaramerkin osalta voisi täyttyä jokin ensimmäisen direktiivin 89/104 3 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdassa säädetyistä tavaramerkin mitättömyysperusteista tai 12 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetyistä tavaramerkin menettämisperusteista. Lisäksi sekaannusvaaran puuttuminen ei myöskään vapauta tarkistamasta, että kyseinen tavaramerkki on rekisteröity hyvässä uskossa ennen suojatun alkuperänimityksen tai suojatun maantieteellisen merkinnän rekisteröintihakemuksen jättämistä.

125 Edellä esitetyn perusteella jälkimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetusta N:o 1347/2001 on tulkittava siten, että se ei vaikuta aiempien, kolmansille kuuluvien sellaisten tavaramerkkien pätevyyteen, joissa mainitaan sana ”Bavaria” ja jotka on rekisteröity hyvässä uskossa ennen suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” rekisteröintihakemuksen jättämistä, ja tällaisten tavaramerkkien jotakin asetuksen N:o 2081/92 13 artiklassa tarkoitettua tapausta edustavaa käyttöä koskevaan mahdollisuuteen, edellyttäen, että näitä tavaramerkkejä eivät koske ensimmäisen direktiivin 89/104 3 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdassa säädetyt mitättömyysperusteet tai 12 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetyt menettämisperusteet.

Oikeudenkäyntikulut

126 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Kansallisen tuomioistuimen esittämän ensimmäisen kysymyksen tutkinnassa ei ole tullut esille mitään sellaista seikkaa, joka voisi vaikuttaa neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 17 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesta maantieteellisten merkintöjen ja alkuperäisnimitysten rekisteröinnistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 1107/96 liitteen täydentämisestä 28.6.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1347/2001 pätevyyteen.**

2) **Neuvoston asetusta (EY) N:o 1347/2001 on tulkittava siten, että se ei vaikuta aiempien, kolmansille kuuluvien sellaisten tavaramerkkien pätevyyteen, joissa mainitaan sana ”Bavaria” ja jotka on rekisteröity hyvässä uskossa ennen suojatun maantieteellisen merkinnän ”Bayerisches Bier” rekisteröintihakemuksen jättämistä, ja tällaisten tavaramerkkien jotakin maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14.7.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 13 artiklassa tarkoitettua tapausta edustavaa käyttöä koskevaan mahdollisuuteen, edellyttäen, että näitä tavaramerkkejä eivät koske jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä 21.12.1988 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 89/104/ETY 3 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdassa säädetyt mitättömyysperusteet tai 12 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetyt menettämisperusteet.**

Allekirjoitukset